

Euroopa
Komisjon

nr 60 märts 2013

EUROOPA KALANDUS JA AKVAKULTUUR

- ✎ **2013 – kalanduspoliitika reformimise aasta**
- ✎ Mereala ruumiline planeerimine – uus seadus silmapiiril
- ✎ Piirkondlik strateegia – Aadria mere tulevikustrateegia
- ✎ 2013. aasta lubatud kogupüük – maksimaalne jätkusuutlik saagikus tähelepanu keskpunktis
- ✎ Vesiviljelus – uued riiklikud plaanid

Messid ja näitused

**Euroopa mereandide mess, Brüssel (Belgia),
23.-25. aprill 2013**

Teave: www.euroseafood.com

E-post: customerservice@divcom.com

Tel: +1 207 842 55 04

**Slow Fish – jätkusuutliku kala mess, Genova (Itaalia),
10.-13. mai 2013**

Teave: www.slowfish.it

E-post: info@slowfood.it

Tel: +39 0172 41 96 11

Konverentsid ja koosolekud

**India Ookeani Tuunikomisjon (IOTC), iga-aastane istung,
Maputo (Mosambiik), 6.-10. mai 2013**

Teave: www.iotc.org

E-post: secretariat@iotc.org

Tel: +248 422 54 94

**Euroopa merenduspäev, sidusrühmade konverents,
Valletta (Malta), 21.-22. mai 2013**

Teave: www.emd2013.gov.mt

E-post: emd2013@gov.mt

Tel: +356 2220 9999

Euroopa institutsioonide töö ajakava

Euroopa Parlamendi kalanduskomisjon

Teave: www.europarl.europa.eu

E-post: ip-PECH@europarl.europa.eu

Tel: +32 2 284 49 09 (Brüssel, Belgia)

või +33 3 88 17 67 69 (Strasbourg, Prantsusmaa)

• 22.-23. aprill 2013, Brüssel (Belgia)

• 29.-30. mai 2013, Brüssel (Belgia)

• 17.-18. juuni 2013, Brüssel (Belgia)

Euroopa Liidu põllumajanduse ja kalanduse nõukogu

Teave: www.consilium.europa.eu

• 22.-23. aprill 2013, Luxembourg (Luksemburgi Suurhertsogiriik)

• 13.-14. mai 2013, Brüssel (Belgia)

• 24.-25. juuni 2013, Luxembourg (Luksemburgi Suurhertsogiriik)

2 K A L E N D E R

3 J U H T K I R I

Ühine kalanduspoliitika läbib põhjalikke muudatusi

4-7 A R T I K K E L

Ühise kalanduspoliitika reform

2013 – kalanduspoliitika reformimise aasta

8-11 U U D I S E D

2013. aasta lubatud kogupüük – liigume
maksimaalse jätkusuutliku saagikuse
saavutamise suunas

Aadria ja Joonia mere strateegia

Mereala ruumilise planeerimise ja rannikualade
majandamise raamistik

Vesiviljeluse suunised arutluse all

12 L Ü H I U U D I S E D

Meie lugejatele

Saatke meile oma arvamused ja ettepanekud järgmisel aadressil:
European Commission – Directorate-General for Maritime Affairs and Fisheries –
Information, communication, inter-institutional relations, evaluation
and programming Unit – Rue de la Loi/Wetstraat 200 – B-1049 Brussels,
või faksi teel numbril (+32) 2 297 95 64.

Juurde kirjutage märgusõna *Euroopa kalandus ja akvakultuur*.

E-post: fisheries-magazine@ec.europa.eu

- Euroopa Komisjoni merenduse ja kalanduse voliniku Maria Damanaki veebileht
> http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/damanaki/index_en.htm
- Rakendus: Euroopa mereatlas > http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/atlas/index_et.htm
- Kalanduse valdkonna veebileht > http://ec.europa.eu/fisheries/index_et.htm
- Merenduse veebilehe aadress > http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/index_et.htm
- Uus e-uudiskiri > http://ec.europa.eu/dgs/maritimeaffairs_fisheries/index_et.htm

Euroopa kalandus ja akvakultuur on ajakiri, mida annab välja Euroopa Komisjoni merendus- ja kalandusajade peadirektoraat. Ajakiri saadetakse tasuta tellimisavalduse esitajatele (vt tellimislehte lk 12). *Euroopa kalandus ja akvakultuur* ilmub viis korda aastas ning see avaldatakse ka merendus- ja kalandusajade PD koduleheküljel (http://ec.europa.eu/fisheries/documentation/magazine/index_et.htm).

Vastutav väljaandja: Euroopa Komisjon, merendus- ja kalandusajade peadirektoraat, peadirektor.

Vastutust piirav tingimus: merendus- ja kalandusajade PD vastutab vaid väljaande avaldamise üldküsimuste eest ega ole mingil viisil heaks kiitnud või kinnitanud selles avaldatavaid seisukohti. Ajakirjas avaldatud arvamusi ei saa tõlgendada Euroopa Komisjoni merendus- ja kalandusajade PD ametliku seisukohana.

Komisjon ei vastuta väljaandes avaldatud andmete õigsuse eest.

Komisjon ega tema nimel tegutsevad isikud ei vastuta ajakirja kasutusviisi eest.

© Euroopa Liit, 2013

Väljaannet võib kopeerida vaid juhul, kui esitatakse viide allikmaterjalile.

Kaanefoto: © Biosphoto

Illustratsioonid (*Ostrea edulis/Crassostrea gigas – Ruditapes decussatus/Ruditapes philippinarum*): © Scandfish

Ühine kalanduspoliitika läbib põhjalikke muudatusi

Artikli avaldamise ajaks on nii ministrite nõukogu kui ka Euroopa Parlament võtnud seisukoha uue ühise kalanduspoliitika (ÜKP) kohta ette pandud määruste suhtes. Kuigi see on alles esimene samm kauakestvatel läbirääkimistel, on võimaliku tulevase poliitika suund juba seatud: ELi liikmesriigid ja parlamendiliikmed toetasid paljusid ideid ja põhimõtteid, mille komisjon päevakorda esitas ja mis on selle reformi tuumaks.

Nad kiitsid heaks kalavarude säilitamise ja säästva majandamise põhialused, seega on säästev kalastamine ja saagi vette tagasi laskmise keelamine järgnevatel aastatel ilmselt peamised prioriteedid. Tundub, et kõik tahavad rohkem ja paremaid pikaajalisi plaane, mis austaks ökosüsteemi ja hõlmaks kogu kalandust, mitte ainult üksikuid kalavarusid. Säästvam lähene misviis kalandusele ei piirduks üksnes ELi tasandiga. Ainult üldised põhimõtted ja eesmärgid määratletaks tsentraalselt. Liikmesriigid peaksid arendama konkreetseid viisid, kuidas ise nende eesmärkideni jõuda, lähtudes seejuures piirkondlikest eripäradest, võttes aluseks oma traditsioonid ja oskusteabe ning tehes koostööd sektori ja teiste huvitatud osalistega. Nõuandekomisjonid, sealhulgas vesiviljeluse oma, on selles poliitika kujundamise protsessis üliolulised.

Ainus komisjoni ettepaneku osa, mida ei kiidetud heaks, oli see, mis toetas kvootide ja kalalaevastike majandamisega seotud ülekantavate püügiosakute süsteemi. See tähendab, et tuleb kokku leppida alternatiivsetes laevastike ühtlustamise mehhanismides, kui tahame taastada aina olulisemaks muutuvat tasakaalu laevastike ja olemasolevate loodusvarade vahel.

Järgnevatel kuudel peavad nõukogu ja parlament läbirääkimisi, kus vahendaja rollis on komisjon. Selgitamisel on veel kohustuste jagamine seoses kalapüügi raamistiku lisamisega pikaajalistesse kavadesse ning kahe institutsiooni vastav seisukoht ettepaneku suhtes, mis käsitleb Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi. Viimane on võti reformi toimimiseks.

Üldiselt usume, et on põhjust olla optimistlik. Eeldusel, et leiame ülepüügile lahenduse, oleksid meie mered ja kalavarud lõpuks jälle elujõulised, kalandussektor võiks loota stabiilset kasvu ning tarbijatel oleks küllaldane võimalus osta erinevaid säästvalt püütud kalu.

Toimetus

© Brosphoto

Euroopa Liidu Nõukogu praeguse eesistujariigi liirima eesmärk on jõuda ÜKP reformi käsitleva poliitilise kokkuleppeni enne 30. juunit 2013.

ARTIKEL

Ühise kalanduspoliitika reform

2013 – kalanduspoliitika reformimise aasta

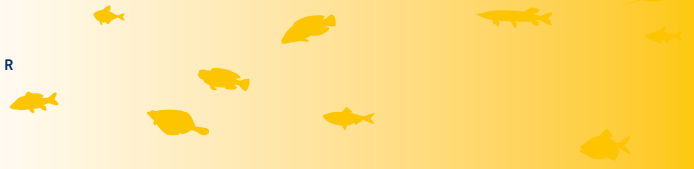
Ühise kalanduspoliitika (ÜKP) reformimine on jõudnud olulise läbirääkimisetapini. Euroopa Nõukogu, Euroopa Parlament ja Euroopa Komisjon püüavad komisjoni ettepanekutele tuginedes jõuda kokkuleppeni võimalikult kiiresti 2013. aasta jooksul, et uus poliitika jõustuks hiljemalt 2014. aastal. Mida varem uued reeglid kehtima hakkavad, seda varem suudab EL täita oma jätkusuutlikkust käsitlevad eesmärgid.

2011. aastal esitas Euroopa Komisjon kolm seadusandlikku ettepanekut ja aruteludokumenti. Nüüdseks, kui nõukogu ja Euroopa Parlament on pärast ettepanekute esimest lugemist läbirääkimiste suhtes mõlemad oma seisukoha võtnud, saavad nad üksteisega läbirääkimisi alustada. Lugege edasi, kui soovite teada, kuidas uus ÜKPD reformiv algmäärus, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (EMKF) käsitlev määrus ja uus rahvusvaheline lähenemisviis ELi institutsioonides vastu võeti.

Algmäärus – Euroopa Parlamendi seisukoht...

Veebruaris võttis Euroopa Parlamendi täiskogu vastu parlamendiliikme Ulrike Rodusti koostatud raporti, mis toetab kindlalt komisjoni pakutud põhimõtteid: kalavarude majandamine maksimaalse jätkusuutliku saagikuse kohaselt alates 2015. aastast, saagi vette tagasi laskmise järkjärguline keelustamine alates 2014. aastast, suurema hulga kalavarude hõlmamine mitmeaastasesse kavadesse, valitsemistavade parandamine, otsuste tegemise detsentraliseerimine ja sidusrühmade nõustamise parandamine täiendavate nõuandekomisjonide kaasamise näol. Idee edendada liikmesriikide nõuetekohast jõustamist rahaliste soodustuste kaudu kiideti samuti heaks. Sama ei kehti siiski laevastike majandamise uue süsteemi kohta – see ettepanek lükati tagasi, sest pooldati olemasolevate mehhanismide täiustamist.

Üldiselt võttis Euroopa Komisjon Euroopa Parlamendi kalanduskomitee aruande hästi vastu. „See on kahtlemata suur samm edasi ambitsioonika ÜKP reformi poole,“ kommenteeris Euroopa Komisjoni merenduse ja kalanduse volinik Maria Damanaki.

...ja nõukogu arvamus

2012. aasta juunis, kui nõukogu eesistujariik oli Taani⁽¹⁾, töötas ministrite nõukogu välja nn üldise lähenemisviisi, mis ei seadnud komisjoni lähenemisviisi olemust kahtluse alla: lepiti kokku saagi vette tagasi laskmise keelamises veidi erinevate tähtaegadega, nõustuti maksimaalse jätkusuutliku saagikuse küsimuses, aga paindlikuma ajakavaga, mis pikendab teatud keeruliste juhtumite puhul üleminekuperioodi 2020. aastani, ning nõustuti decentraliseeritud valitsemistava ja laevastike majandamisega seotud ülekantavate püügiosakute süsteemiga, mis on siiski vabatahtlik.

Mis edasi?

Praegu algavas etapis peavad nõukogu nimel tegutsev eesistujariik ja parlamendi kalanduskomitee delegatsioon leidma ühise keele, tegema kompromisse ning lõpuks jõudma ka ühisele kokkuleppele, mis peaks toimuma paljude kohtumiste tulemusena ja Euroopa Komisjoni kui vahendaja kaasabil. Läbirääkimised võivad kesta paar kuud ja tulemuseks peaks olema tekst, mida toetavad kõik kolm institutsiooni.

Praegune eesistuja Iirimaa on kuulutanud ÜKP reformi prioriteediks ja loodab jõuda kokkuleppeni juuni lõpuks, kui eesistumise poolaasta läbi saab.

Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi käsitlev ettepanek

Samaselt ÜKP ettepanekuga on Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (EMKF) käsitlev ettepanek läbimas õigusloome protsessi, et see saaks 1. jaanuaril 2014 jõustuda. EMKF vahetab välja Euroopa Kalandusfondi, mille periood lõpeb 31. detsembril 2013.

2012. aasta oktoobris toimunud nõukogu koosolekul võtsid liikmesriikide põllumajandus- ja kalandusministrid vastu osalise üldise lähenemisviisi seoses meetmetega, mida uus fond peaks toetama. Aruteludes keskenduti muu hulgas kalalaevastike toetustele.

Komisjoni ettepaneku kohaselt tuleks lõpetada nii laevade lammutamise kui ka kalapüügi ajutise peatamise riiklik rahastamine. Auditeerimistulemused on näidanud, et sellise abiga ei ole suudetud saavutada eesmärki kohandada ELi laevastiku püügivõimsust olemasolevate kalaressurssidega.

Nende toetuste maksmise lõpetamine vabastaks suure hulga raha, mida saaks suunata ümber ÜKP uute eesmärkide täitmisele. Säästvama kalanduse suunas liikumine, soovimatute kalade püügi vähendamine ja lossimiskohustus õigustaks selektiivsemate püügivahendite ja

Nõuandekomisjonid annavad tuleviku kohta nõu

Euroopa Komisjon pidas hiljuti nõu piirkondlike nõuandekomisjonidega (PNK), milline peaks olema nende roll seoses ÜKP reformiga. Nõustamise tulemusi on oodata 2013. aasta kevadel, ent vahepeal on komisjon pidanud PNK liikmetega mõttevahetust korrapärastel kohtumistel. Esialgse tulemusena soovivad liikmed teha samme kalanduse valitsemistavade piirkondlikuks muutmise suunas. Lisaks sooviksid nad anda optimaalse panuse uude otsuste tegemise raamistikku ja paluda lihtsamat ligipääsu teaduslikele andmetele. Tulevase vesiviljeluse nõuandekomisjoni algatamist toetavad eriti innukalt just vesiviljelussektori esindajad.

Piirkondlikud nõuandekomisjonid loodi 2002. aastal, et anda kaluritele, kaupmeestele, töötajatele, tööorganisatsioonidele, keskkonnakaitseühingutele ja tarbijakaitserühmadele õigus osaleda ELi püügipiirkondade majandamist käsitlevates otsustes struktureeritumalt ja piirkondlikul või vesikonna tasandil.

2004.–2009. aastal loodi seitse PNKd, mis on poliitika kujundamisele tublisti kaasa aidanud. Komisjon oli oma reformiettepanekutes kindlal seisukohal, et PNKd peavad püsima jääma ja nende rolli tuleb suurendada.

Komisjoni esitatud ÜKP reform muudab praegust keske majandamise süsteemi, delegeerides osa praktilisi elluviimise üksikasju liikmesriikidele ja piirkondadele. Euroopa Liit paneks paika üldised eesmärgid ja nende saavutamise tähtajad, liikmesriigid ja nende sidusrühmad koostaks aga elluviimise strateegiad ning võtaks konkreetsed meetmeid, et jõuda seatud sihtideni, mida kohandatakse vastavalt iga regiooni ja püügipiirkonna oludele. On selge, et nõuandekomisjonidel oleks selles piirkondlikus protsessis määrav osa, ja seda silmas pidades tuleks kohandada ka nende tegutsemise aluseid.

(1) Vt Euroopa kalandus ja akvakultuur, nr 58, lk 8.

tehnika ning ka uuenduslikumate töötlemis- ja turustusviiside rahalist toetamist. Vahendeid on vaja ka andmete kogumise täiustamiseks, kalurite ja teadlaste vahelise koostöö edendamiseks ning nõuetele vastavuse kontrollimiseks. Samuti näeb komisjon ette vesiviljelusele ja rannikualade säästvate arengule antava toetuse uuendamist⁽²⁾.

Liikmesriikidele antavad lammutamistoetused tuleks 2017. aastaks järk-järgult lõpetada, kuid kalapüügi ajutise peatamise ja mootori asendamise osaline rahastamine peaks rangetel tingimustel siiski jätkuma.

„Loomulikult on meie ettepanek ambitsioonikam,“ kommenteeris Euroopa Komisjoni merenduse ja kalanduse volinik Maria Damanaki. „Sellega tehakse lõpp varasematele ebatõhusatele toetustele, mis ei aidanud kuidagi kaasa ülepüügi või kalandussektori majanduslanguse probleemide lahendamisele.“ Volinik Damanaki avaldas siiski rahulolu, et nõukogu toetab komisjoni peamisi eesmärke, st kalandussektori

säästvamaks ja uuenduslikumaks muutmist, mis peaks suurendama tegevusharu kasumlikkust ja ergutama vesiviljelust.

Enne, kui see saab juhtuda, peab parlament võtma oma seisukoha EMKFi käsitleva ettepaneku kohta. Ettepaneku raportöör, Prantsusmaa parlamendiliige Alain Cadec peab leidma tasakaalu oma kalanduskomitee kolleegide esitatud enam kui 2000 muudatuse vahel ja veenma enamust komitee 25 liikmest. Kavakohaselt peaks komitee hääletama raportöör Cadeci raporti projekti mais ja parlamendi täiskogu hääletus peaks toimuma 2013. aasta juulis.

EMKFi käsitleva ettepaneku tähtaeg on veel olulisem kui teiste ÜKP määruste puhul. Fond on osa ühisest strateegilisest raamistikust – põhjalikust õigusraamistikust, kuhu kuuluvad kõik suured Euroopa fondid⁽³⁾. Seetõttu tuleb seda rakendada koos teiste ELi struktuurifondidega⁽⁴⁾ alates 1. jaanuarist 2014.

Saagi vette tagasi laskmise keelamine Skagerrakis

Nii ELi kui ka Norraga piirnev Skagerraki väin on üsna väike ala, mis tähendab, et vastavad majandusvööndid ei ulatu rannikujoonest kuigi kaugele. Skagerrakis toimuv traditsiooniline kalapüük ületab sageli ELi ja Norra veealade piiri, mis pandi ELi ja Norra vahel paika 1960. aastatel Skagerraki kokkuleppega⁽⁵⁾, kusjuures Rootsi ja Taani laevadel lubati püüda kala nelja meremiili ulatuses Norra rannikust, järgides ELi kalandusalaseid õigusakte. Samuti tohtisid Norra laevad kalastada nelja meremiili ulatuses Rootsi ja Taani rannikust, järgides Norra kalandusalaseid õigusakte.

Hiljuti otsustas Norra kõnealuse kokkuleppe tühistada, väites, et see ei vasta ÜRO mereõiguse konventsioonile⁽⁶⁾. See tähendab, et ELi ja Norra laevad peavad nüüd Skagerrakis kala püüdes järgima rannikäärsete riikide kalandusalaseid õigusakte.

Selleks, et mitte häirida Skagerraki traditsioonilist kalapüüki, on EL ja Norra püüdnud oma tehnilisi vahendeid ja majandamisega seotud õigusakte ühtlustada.

Üks valdkond, kus ELi õigusaktid on Norra omast väga erinevad, käsitleb vette tagasi laskmist. Norras on praegu keelatud paljude

kalaliikide vette tagasi laskmine ja seaduses on sätestatud, et kõik Norra vetes püütud kõnealuste liikide kalad tuleb lossida. See ei ühti ELi õigusaktidega, mis sätestavad, et alamõõdulised või kvooti ületavad kalad tuleb vette tagasi lasta. Tagajärg on see, et Norra vetes tegutsevad ELi laevad peaksid rikkuma Norra seadusi, lastes ELi vetesse jõudes Norrast püütud kala vette tagasi, või ELi seadusi, jättes alamõõdulised või kvooti ületavad kalad pardale.

Seetõttu tehakse Skagerraki väina käsitlevas määruses ettepanek kalade vette tagasi laskmise keelustamise ja ka teiste muudatuste kohta seoses tehniliste ja kontrollimeetmetega, mida on vaja ELi ja Norra eeskirjade ühtlustamiseks selles piirkonnas. Eelnev kehtestatakse seega enne ÜKP reformiga sätestatavat laialdasemat keeldu. Keeluga ei võeta lihtsalt Norra mudelit üle, vaid ka Norra peab oma vastavaid õigusnorme muutma, et Skagerrakis kehtiksid ühtsed eeskirjad.

Skagerraki määrus alustas oma teekonda elluviimise suunas eelmisel suvel ja on praegu kaasotsustamismenetluse etapis. Kõigi püütud kalade lossimise kohustus jõustub kahes etapis: 2015. aasta 1. jaanuaril 15 peamise liigi kohta ja 2016. aasta 1. jaanuaril lisandub nimekirja veel 22 liiki.

(2) Vt Euroopa kalandus ja akvakultuur, nr 55, lk 4-7.

(3) Vt Euroopa kalandus ja akvakultuur, nr 57, lk 7.

(4) Euroopa Regionaalarengu Fond, Ühtekuuluvusfond, Euroopa Sotsiaalfond ja Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfond.

(5) Kokkulepe Skagerrakis ja Kattegatis kalastamise vastastikuse ligipääsu kohta. Jõustus 7. augustil 1967.

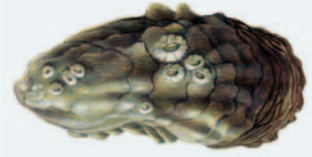
(6) http://www.un.org/depts/los/convention_agreements/convention_overview_convention.htm

Austrid

Ostrea edulis

Crassostrea gigas

Bioloogia

Tänapäeval kasvatatakse pärismaist söödavat austrit (*Ostrea edulis*) Euroopas väga vähesel määral. Ülepüügi ja haiguste tõttu on selle varud ammendunud. Jaapanist pärinev suur hiidauster (*Crassostrea gigas*) toodi Euroopasse 1970. aastatel. Tänu kiirele kasvule ja heale kohanemisele erinevate keskkondadega on suur hiidauster tänapäeval maailmas, kaasa arvatud Euroopas, kõige enam kasvatatav auster. Mitmetes liikmesriikides on selle liigi seas viimasel ajal tekkinud märkimisväärne suures. Erinevalt varasemast ajast on see hakanud ELi põhjapoolsetes liikmesriikides looduses paljunema, rikkudes mõningaid rannikupiirkondi.

Austrid on hermafrodiidid ja vahetavad sugu, saades esmalt suguküpseks isastena ja seejärel emastena. Sigimine sõltub vee temperatuurist ja soolsusest. Enne kinnitumist vedavad vastsed mõnda aega pelaagilises olekus ning võivad kanduda veevooluga laialdastele aladele. Seejärel nende vorm muutub ning nad omandavad ülal näidatud kahepoolmelise karbi esialgse kuju. Austrid toituvad kurnamismeetodil.

Kasvatamine

Tootmise alguses kogutakse looduskeskkonnast austrivastseid. Austrikasvatajad kasutavad looduslike vastsete kogumiseks sobilikesse kohtadesse paigutatud kogumisaluseid. Kui vastsed on kasvanud mõne millimeetri pikkuseks, eemaldatakse nad kogumisalustelt ning on valmis kasvatamiseks. Samas pärineb suur osa vastsetest tänapäeval juba haudejaamadest. Sellisel juhul peetakse sugukarja mererajatistes. Austrid heidavad oma sugurakud välja kevadel, kui vee temperatuur on kõrge. Vastset asetatakse suletud ringlusega basseinidesse ning neid söödetakse kasvatatud vetikatega. Kui vastsed on valmis kinnituma, kogutakse nad basseini asetatavale puhtale ja tugevale kinnitumisalusele.

Kasutatava austrikasvatusemeetodi liik sõltub keskkonnast (loodete ulatus, vee sügavus jne) ja traditsioonist. Prantsusmaa Atlandi ookeani rannikul kasvatatakse austreid valdavalt tõstetud pinnal: austrid asetatakse võrkottidesse, mis kinnitatakse kalda lähedal madalasse vette sõrestiku külge. Merepõhjal kasvatamine, mille korral austrid asetatakse vahetult kaldale või

mõõnavee alla, on tänapäeval vähem levinud. Samaselt rannakarpidega kõite külge riputatult kasvatatakse austreid mõnel pool Hispaanias; see meetod sobib kasvatamiseks ilma loodete vees või rannast eemal. Lisaks on võimalik ka sügavas vees kasvatamine, mille korral austrid paigutatakse kuni 10 meetri sügavusele kolooniatesse.

Austrid saavutavad müügisuuruse 18-30 kuu jooksul. Korjamismeetodid erinevad sõltuvalt kasvatamisviisist: tõstetud pinnal kasvatatud austrite korjamiseks eemaldatakse austrikotid sõrestiku küljest; merepõhjal kasvatatud austreid korjatakse mõõna ajal rehade või tragide abil, kui vee sügavus seda võimaldab; sügavas vees kasvatatud austreid korjatakse tragidega.

Tootmine ja kauplemine

Maailmas langeb vesiviljeluse arvele 97% austrite kogutoodangust. Selgelt kõige suurem tootja on Hiina, kelle arvele langeb 80% maailma toodangust. Talle järgnevad Korea, Jaapan, Ameerika Ühendriigid ja EL. EL on austrite osas isemajandav ning kaubavahetus kolmandate riikidega on väheoluline. Ka ELi-sisene kaubandus on vähene ning piirdub põhiliselt Prantsusmaalt Itaaliasse veetavate austritega. Prantsuse turg on ELi suurim austrite turg.

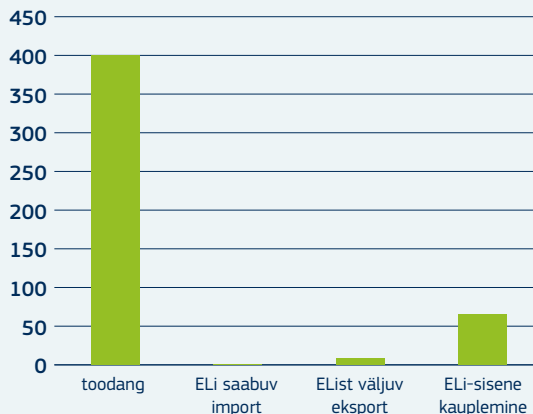
Esitusviis turul

Enam kui pool austritest tarbitakse jõuluperioodil. Austrid sorteeritakse suuruse järgi traditsioonilistesse puitlaastkorvidesse (ümarad või nelinurksed) ning enne söömist tuleb nad avada. Katsed leida mooduseid juba avatud austrite või kergesti avanevate austrite müümiseks ei ole seni õnnestunud. Euroopa tarbijad eelistavad süüa kuumtöötlemata austreid.

Toiteväärtus 100 g kohta (suur hiidauster – keskmine)

Kalorid: 66 kcal
Valgud: 8,6 g
Seleen: 29 µg
D-vitamiin: < 0,5 µg
Eikosapentaenhape: 146 mg
Dokosaheksaenhape: 71 mg

Austrite müügiimaht ja nendega kauplemine ELis* (2009) (miljonit eurot)

* püügist ja vesiviljelusest.

Allikas: Eurostat.

Üleküpsetatud austrid

Retsept (4 inimesele)

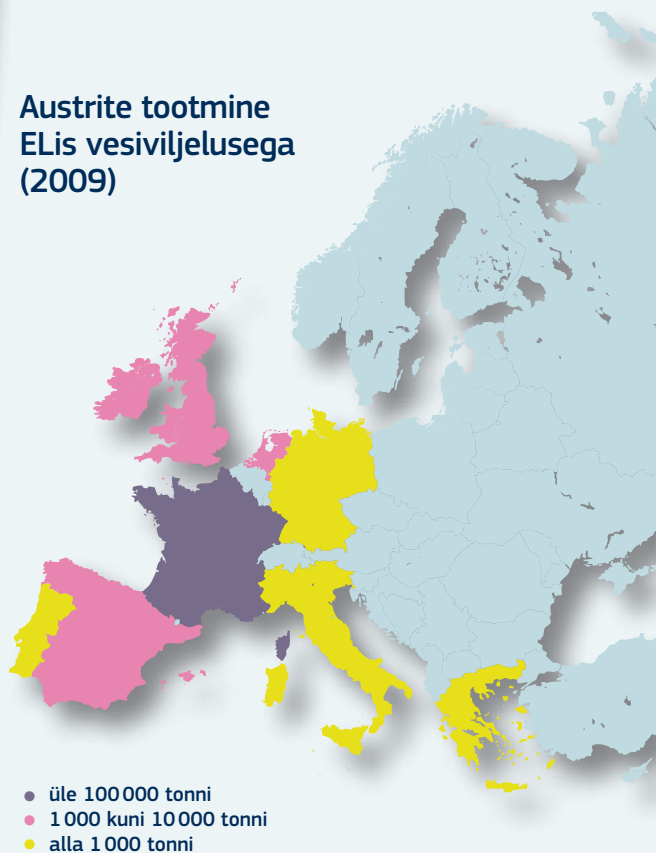
- 24 umbes 70-80grammise austri nõgusat poolt
- 30 g võid
- 1 šalottsibul
- 25 g jahu
- 10 cl valget veini
- 1 sidrun
- 1 muna
- mõni tera purustatud musta pipart
- 5 cl rõõska 40% koort

Valmistamine

1. Ava austrikarbid, eemalda austrid koos vedelikuga.
2. Aja austrid kastrulis omas mahlas keema ja võta tulelt kohe pärast keema hakkamist.
3. Hauta sibul võis klaasjaks.
4. Lisa jahu ja sega hästi.
5. Kalla juurde osa austrite keeduleemest, lisa valge vein, sidrunimahla ja veidi purustatud pipart. Soola ära pane.
6. Aja keema, lase läbi tiheda sõela ja kontrolli konsistentsi.
7. Klopi munakollane vahukoorega lahti ja sega kastmega.
8. Aseta austrid austrikarpidesse ja kata kastmega.
9. Pane ahju grillelemendi alla küpsema, kuni austrid on kergelt kuldseks tõmbunud ja serveeri kohe.

Peakoka Philippe Votquenne'i (Euro-Toques Belgique) retsept

Austrite tootmine ELis vesiviljelusega (2009)

Allikas: Eurostat.

Veenuskarbid

10

*Ruditapes
decussatus*

*Ruditapes
philippinarum*

Bioloogia

Euroopas levinud veenuskarbi liiki *Ruditapes decussatus* kasvatatakse Atlandi ookeani rannikul Prantsusmaal, Hispaanias, Portugalis ja Iirimaa, samuti Vahemere vesikonnas.

Jaapani veenuskarpe *Ruditapes philippinarum* on laialt levinud India ja Vaikses ookeanis. Viimase 30 aasta jooksul on seda asustatud Euroopas suurtele rannikualadele Ühendkuningriigist kuni Vahemere vesikonnani. Sellest on saanud põhiline Euroopas kasvatatav veenuskarplane ning mõnes piirkonnas on tekkinud ka looduslik populatsioon.

Erinevalt mõnedest teistest kahepoolmelistest karpidest on veenuskarpidel üks kindel sugu (isane või emane). Kevadel on võimalik sigimist kunstlikult esile kutsuda kõrgema temperatuuri ja rikkaliku toiduga.

Toitumiseks kurnavad veenuskarbid mereveest kahe sifooni abil orgaanilist ainet ja planktonit.

Kasvatamine

Euroopas kogutakse suurem osa euroopa ja jaapani veenuskarpide vastsetest loodusest. Seda on siiski võimalik toota ka haudejaamades, kus kudemist stimuleeritakse soojuse, seemnerakkude lisamise või eemaldamise abil. Viljastatud munad filtreeritakse läbi võrgu ning hoitakse seejärel erinevates mahutites kuni vastsejärku jõudmiseni. Kuni metamorfoosini toidetakse veenuskarpe mikrovetikatega.

Euroopa veenuskarpe on võimalik kasvatada kasvandustes, söötes neid kindla režiimi alusel üherakuliste vetikatega. Samuti võidakse neid kasvatada kasvatuslaudade kohal olevates võre-mahutites. Itaalias kasvatatakse ette kasvatatud jaapani veenuskarpe põhiliselt vee all asuvaltel võrguga kaetud puitraamidil. Iirimaaal koosnevad kasvandused kevadiste madalate loodete piirkondades sõrestikele paigutatud võrkkottidest. Veenuskarpe tuleb sorteerida, et kõik karbid oleksid sarnase suurusega. Eesmärk on vältida toidu pärast konkureerimist, mille tagajärjel väiksemad karbid kasvaksid aeglasemalt.

Euroopa veenuskarpide kasvatuse meetodid eeldavad aluspinna regulaarset hooldamist. Sellelt tuleb eemaldada vetikad ja röövloomad (nt krabid või meritähed) ning aluspind peab saama piisavalt hapnikku. Oluline on hoida veenuskarpidele sobivat paiknemistihedust.

Jaapani veenuskarpe soovitatakse kasvatada väga tugevate tuulte, lainete ja loodete eest kaitstud loodetealadel. Samas võib veenuskarpide kasvatamiseks kasutada ka teatavaid austriitike. Enne külvamist tuleb ala ette valmistada ja puhastada, et see ei meelitaks ligi röövloomi. Veenuskarbid kaetakse võrguga, mis aitab neid kaitsta röövloomade eest. Euroopas on välja töötatud istutusmasin, mis paigaldab võrgu ja külvab samal ajal vastseid. Võrke tuleb regulaarselt puhastada, et vältida nende määrdumist organismide ja mudaga ning röövloomade sissetungi.

Sõltuvalt keskkonnast võivad veenuskarbid kasvada kahe kuni kolme aastaga 40 mm pikkuseks.

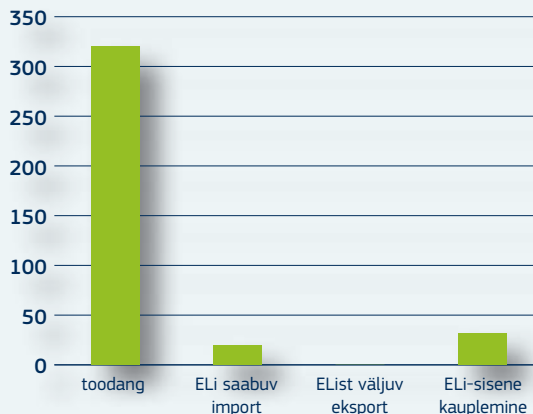
Tootmine ja kauplemine

Veenuskarpide tootmist valitseb Hiina, kelle arvele langeb 98% maailma kogutoodangust. Teised olulisemad tootjad on EL ja Korea. ELis on kõige suurem veenuskarvide tootja selgelt Itaalia, kellele järgnevad Portugal, Prantsusmaa ja Hispaania. Itaalias on peaaegu kogu veenuskarvide kasvatus koondunud Aadria mere kirdeossa ja Po jõe deltasse. Osa neis Itaalia piirkondades kasvatatavast toodangust valmib rohkem või vähem reguleeritud varude majandamise režiimi alusel. Kauplemine ELi-väliste riikidega on üsna piiratud. Hispaania ja Portugal impordivad natuke veenuskarpe Lõuna-Koreast. Ka ELi-sisese kaubanduse maht on väike. Vähesel määral liigub veenuskarpe Prantsusmaalt ja Itaaliast Hispaaniasse.

Esitusviis turul

Veenuskarpe müüakse elusana sorteeritud ja terve kojaga kujul kas lahtiselt või võrkottides. Neid süüakse toorelt eelroana, aga tavapärasemalt kuumtöödeldud toitude osana, seda eriti Itaalia köögis.

Veenuskarbi müügiimaht ja sellega kauplemine ELis* (2009) (miljonit eurot)

* püügist ja vesiviljelusest.

Allikas: Eurostat.

Veenuskarbid maitsetaimedest sabayon-kastmes

Koostisained (4 inimesele)

- 36 suurt magevee-rannakarpi e veenuskarpi
- 20 cl valget veini
- 3 munakollast
- 100 g võid
- 2 supilusikatäit hakitud aed-harakputke
- 2 supilusikatäit hakitud koriandrit
- pipart

Valmistamine

1. Pese veenuskarbid korralikult puhtaks ja lase nõruta.
2. Aseta keedupott ägedale tulele, pane veenuskarbid potti ja kata pott kaanega.
3. Lase karpe aeg-ajalt segades neil lahti keeda.
4. Lisa velge vein ja keeda kolm minutit.
5. Kui veenuskarbid on avanenud, tõsta need vahukulbiga potist välja.
6. Eemalda tühjad karbipooled ja asetä täis karbipooled ahjuplaadile.

Sabayon-kastme valmistamine

7. Kalla veenuskarvide keeduleem läbi sõela.
8. Vahusta munakollased veevannil olevas kastrulis. Lisa ettevaatlikult veenuskarvide keeduleem ja vahusta segu kaks minutit. Soola ära pane.
9. Lisa ilma vahustamist katkestamata umbes 36 kraadini sulanud või.
10. Maitsesta pipra ja maitsetaimedega ning võta kastrul tulelt.
11. Kalla *sabayon*-kaste veenuskarvidele.
12. Pane üheks minutiks ahju grillelemendi alla ja serveeri kohe.

Peakoka Philippe Votquenne'i (Euro-Toques Belgique) retsept

Veenuskarbi tootmine ELis vesiviljelusega (2009)

Allikas: Eurostat.

© Biosphoto

Laevade lammutamise riikliku rahastamise lõpetamine vabastaks suure hulga raha, mida saaks suunata ümber ÜKP uute eesmärkide täitmisse, näiteks säästlikuma püügitehnika arendamiseks.

Julged meetmed rahvusvahelisel areenil

Reformi üheks osaks oli uus lähenemisviis⁽⁷⁾ komisjoni teatistes⁽⁸⁾ esitatud ühise kalanduspoliitika rahvusvahelistele väljavaadetele.

Mereandide püügis ja kaubanduses maailmas olulist rolli omaval ELil on suur vastutus ja kohustus jagada ÜKP norme ja põhimõtteid muu maailmaga. Selleks on vaja tegutseda mitmel tasandil: üleilmselt suurte rahvusvaheliste organisatsioonide (ÜRO⁽⁹⁾, FAO ja OECD⁽¹⁰⁾) raamistikus, piirkondlikult piirkondlike kalandusorganisatsioonide kontekstis ning kahepoolselt tähtsamate partneritega dialoogi tõhustamise ja kolmandate riikidega sõlmitavate partnerluslepingute kaudu.

Põllumajandus- ja kalandusministrite nõukogu kiitis 2012. aasta märtsis selle lähenemisviisi heaks, jõudes järeldusteni, mis kajastavad komisjoni suuniseid ebaseadusliku kalapüügiga võitlemise, piirkondlike kalandusorganisatsioonide tõhustamise ja üleilmsete valitsemistavade suhtes. Nõukogu arvates annavad kalandusalased partnerluslepingud võimaluse edendada pikaajalist kalavarude kaitset, häid valitsemistavasid ja teiste riikide kalandussektorite säästvat arengut.

Euroopa Parlamendis võeti Rootsi parlamendiliikme Isabella Lövine koostatud raport 2012. aasta septembris kalanduskomitees peaaegu ühehäälselt vastu; kaks kuud hiljem kinnitati hääletustulemus täiskogu istungjärgul. Parlamendiliikmed pooldavad komisjoni lähenemisviisi

põhielemente ning soovivad selle ulatust Euroopa arengu- ja kaubanduspoliitika suunas isegi laiendada. Nad toetavad ka üleilmsed püügi- ja jälgitavuse dokumentide menetlusi, et võidelda ebaseadusliku kalapüügiga, pakkuda piirkondlikele kalandusorganisatsioonidele paremaid võimalusi ja tõsta kalandusalaste partnerluslepingute kohaselt laevaomanike osamaksu.

Nii parlament kui ka nõukogu nõudsid, et ÜKP välispoliitilised mõõtmel ja liiduvälised poliitikavaldkonnad oleksid ühtsemad. Mõlema institutsiooni tugeva toetuse toimetel hakkas komisjon uue lähenemisviisi rakendamiseks kohe tegutsema.

Kõigis piirkondlikes kalandusorganisatsioonides, kuhu komisjon kuulub⁽¹¹⁾, näeb ta palju vaeva, et muuta püügipiirkondade majandamine jätkusuutlikumaks, kontrolli tõhusamaks ja parandada juhtimisotsuseid toetavaid teaduslikke andmeid. Institutsioon on kiirendanud dialoogi põhipartnerite USA ja Jaapaniga, kellega allkirjastati ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata (IUU) kalapüügiga võitlemiseks ühisavaldus. Rio+20 dokumendi ookeane käsitlevas peatükis⁽¹²⁾ „Millist tulevikku me soovime“ viidatakse komisjoni mitmele püügipiirkondade majandamise jätkusuutlikkuse põhieesmärgile, nagu vajadus tegeleda saagi vette tagasi laskmise probleemiga. Samamoodi põhinevad hiljutised kalandusalased partnerluslepingud ja protokollid üha rohkem ülemääraste varude rangel tuvastamisel, inimõiguste austamise eeldusel ja laevaomanike suurematel maksetel kolmandate riikide vetesse ligipääsu eest.

(7) Vt *Euroopa kalandus ja akvakultuur*, nr 58, lk 3-7.

(8) KOM (2011)424.

(9) Ühinenud Rahvaste Organisatsioon, www.un.org

(10) Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon, www.oecd.org

(11) Vt *Euroopa kalandus ja akvakultuur*, nr 58, lk 4-7.

(12) Vt *Euroopa kalandus ja akvakultuur*, nr 58, lk 9.

2013. aasta lubatud kogupüük – liigume maksimaalse jätkusuutliku saagikuse saavutamise suunas

Pärast pikki läbirääkimisi kehtestas põllumajanduse ja kalanduse nõukogu 2012. aasta 18. ja 19. detsembril Atlandi ookeani ja Musta mere kalavarudele lubatud kogupüügi mahu. Pühendumus maksimaalse jätkusuutliku saagikuse saavutamisele domineeris aruteludel, mis keskendusid sellele, kui kiiresti peaks eesmärgini jõudma. Sotsiaal-majanduslike piirangute tõttu otsustas nõukogu, et maksimaalse jätkusuutliku saagikuse eesmärgideni tuleks mõnel juhul jõuda alles pärast 2015. aastat.

Alates 2011. aastast on vajadus tagada maksimaalne jätkusuutlik saagikus häälestanud iga-aastaselt lubatud kogupüügi määramisel meeleolu. Maksimaalse jätkusuutliku saagikuse saavutamine ei ole ainult meetod, mis aitab kalavarusid pidevalt kõige produktiivsemal tasemel hoida, vaid ka rahvusvaheline kohustus, milles lepiti kokku 2002. aasta Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni säästva arengu tippkohtumisel Lõuna-Aafrikas Johannesburgis. See on ka ühise kalanduspoliitika (ÜKP) reformi peamisi eesmärke.

Euroopa Komisjon koostas lubatud kogupüügi ettepanekud maksimaalse jätkusuutliku saagikuse eesmärkide põhjal, võttes arvesse oma 2012. aasta kevadel esitatud teatist püügivõimaluste kohta (1). Komisjon peaks kiirendama maksimaalsele jätkusuutlikule saagikusele üleminekut, et ootamatud asjaolud ei saaks takistada ELil selle eesmärgi saavutamist 2015. aastaks. Seetõttu tehti ettepanek kehtestada püügi määrade tase, mis seoks kalavarude kasutamise maksimaalse jätkusuutliku saagikuse määradega juba 2013. aastal. Täpsemalt öeldes seisnes ettepanek ülepüütud kalavarude lubatud kogupüügi ulatuslikus vähendamises, säilitades samal ajal 2012. aasta püügi määrade taseme nende kalavarude puhul, mida püüti maksimaalse jätkusuutliku saagikuse määrade alusel.

2013 või 2015?

2012. aasta detsembris arutati põllumajandus- ja kalandusministrite nõukogus pikalt selle üle, kas valida maksimaalse jätkusuutliku saagikuse saavutamise tähtajaks 2013. või 2015. aasta. Nõukogu nõustus, et maksimaalse jätkusuutliku saagikuse saavutamise suunas tuleb samme võtta, kuid eelistas säilitada tempot, mille tulemusena jõutaks enamiku kalavarude puhul maksimaalse jätkusuutliku saagikuse eesmärgini 2015. aastal ja piiratud arvu varude puhul hiljemalt 2020. aastaks. See seisukoht ühtib nõukogu 2012. aasta juunis ÜKP reformi osana vastu võetud üldise lähenemisviisiga. Maksimaalse jätkusuutliku saagikuse eesmärgini jõudmise aeglase tempo on kompromiss ulatusliku kvootide kärpimise asemel, mis oleks võinud kalade vette tagasi laskmise probleemi suurendada.

Komisjon oli rahul nõukogu toetusega maksimaalse jätkusuutliku saagikuse eesmärgi säilitamisele ja teaduslike nõuannete järgimisele. „Komisjoni ettepanek oli ambitsioonikam,“ kommenteeris Euroopa Komisjoni merenduse ja kalanduse volinik Maria Damanaki, „ent ma arvan, et tulemus on rahuldav. Saagi vette tagasi laskmise vältimiseks püütakse maksimaalset jätkusuutlikku saagikust saavutada 2017. aastaks ainult nelja kalavaru puhul. See on meie kaluritele ja elanikele hea sõnum. See tagab meie rannikualade kogukondadele heas seisukorras kalavarud, suurema arvu töökohti ja kõrgema palga. Seda on võimalik saavutada!“

Arutelud käsitlesid vaid neid kalavarusid, mis ei ole kalanduse majandamiskavaga reguleeritud. Kalavarude puhul, mis kuuluvad mitmeaastasesse kavasse, järgitakse selle nõudeid ja neid arendatakse kooskõlas teaduslike nõuannetega. Ministrid arutasid siiski Põhjameri ja Šotimaa läänerrannikuvete tursavarude kava. Nõukogu leppis ühehäälselt kokku kava muutmises ja muudetud sätete kasutamises, et säilitada 2013. aastaks samad kalapüügi päevade limiidid nagu 2012. aastal.

Enamikku komisjoni väljapakutud lubatud kogupüügi piirangutest seega uuendati, jäädes siiski teaduslikest nõuannetest tulenevate manöövrite ja maksimaalse jätkusuutliku saagikuse saavutamise seotud nõuete piiresse, välja arvatud liri meres elava Norra salehomaari puhul. 2013. aastal säilitatakse tursapüügi keeld Šotimaa läänerrannikuvetes, seda erandiga, mis lubab kaaspüügi lossimist. Lisaks vähendati märkimisväärselt lubatud kogupüüki Šotimaa ja Iirimaa läänerrannikuvetes heeringa (65%), Kattegatis ja Iiri meres tursa (25%), Šotimaa läänerrannikuvetes kilttursa (30%) ja Iiri meres hariliku merekeele (53%) puhul. Teatud kalavarude puhul lepiti aga kokku püügivõimaluste suurendamises. Kõige rohkem tõsteti lubatud kogupüügi mahtu Šotimaa läänerrannikuvete Norra salehomaari (18%), La Manche'i väina idaosas elava lesta (26%) ja La Manche'i väina läänosas elava merikeele (15%) puhul.

Must meri

Harilik kammeljass ja kilu on kaks Musta mere liiki, mille suhtes rakendatakse lubatud kogupüügi piiranguid. Nende liikide puhul otsustasid ministrid pikendada eelmise aasta püügivõimalusi, st 11 475 tonni kilu ja 86,4 tonni hariliku kammeljassi. Nõukogu ei toetanud komisjoni ettepanekut vähendada kammelja püüki 15% võrra. Nõukogu juhtis tähelepanu ka vajadusele kõigi Musta merega piirnevate riikide vaheliseks piirkondlikuks koostööks, et tagada varude ühine ja säästev majandamine.

(1) Vt Euroopa kalandus ja akvakultuur, nr 57, lk 11.

© Biosphoto

Euroopa Komisjoni esitatud strateegia põhineb Aadria ja Joonia mere piirkonnaga seotud neljatahulisel probleemil, milleks on meremajanduse kasvu edendamine, merekeskkonna parandamine, merepiirkonna ohutuse ja turvalisuse tagamine ning säästva ja vastutustundliku kalapüügi rakendamine.

Aadria ja Joonia mere strateegia

Euroopa Komisjon võttis vastu uue strateegia, mis on suunatud kindlale mere vesikonnale – seekord alamvesikonnale. Komisjoni, rannikualade riikide ja piirkondlike merendus-alaste sidusrühmade vaheline arutelu keskendus Aadria merele ja selle lõunapoolsele pikendusele Joonia merele. See kompaktne ja ühtne piirkond hõlmab merendusresursse, mida optimeerides saaks edendada meremajanduse kasvu ja piirkonna töökohti.

Selle vesikonna ääres paiknevad liikmesriigid on Itaalia, Sloveenia ja Kreeka ning üsna pea lisandub ka Horvaatia, mis läbib parajasti Euroopa Liiduga liitumise protsessi. Komisjoni esitatud strateegia põhineb neljatahulisel probleemil, millega kõnealused riigid peavad silmitsi seisma ja võitlema, et nende meremajandus saaks anda oma panuse üldisele meremajanduse kasvule. Need on õigete tingimuste loomine meremajanduse kasvu edenemiseks, merekeskkonna kvaliteedi parandamine, merealade turvalisuse tagamine ning säästva ja vastutustundliku kalapüügi rakendamine.

Komisjoni lähenemisviis sarnaneb sellega, mida kasutati juba eelmistes kindlate mere vesikondade jaoks (nagu Läänemeri ja Atlandi ookean) välja töötatud strateegiates. Kuna eesmärk on ette näha merendus-alased tegevused, mis aitaks jõuda säästva majanduskasvuni, oli esialgu vaja määratleda olemasolevad probleemid ja ressursid, mida saaks selle eesmärgi saavutamiseks kasutada. See oluline töö oli viimase aasta jooksul korraldatud nelja piirkondliku õpikoja tulemus. Õpitubades pidasid ametivõimud, turul tegutsejad ja sotsiaalpartnerid omavahel konstruktiivseid arutelusid.

Aadria ja Joonia meri moodustavad olulise merepiirkonna. Rannikuala turism on siin juba ammu olnud peamiseks tegevusalaks ja toonud kaasa suurema linnastumise. Maismaaga piiratud Kesk-Euroopa riikide läheduse tõttu kasvab mereliiklus, mis kujutab rikkalikule, kuid

haprale merekeskkonnale aga tõsist ohtu. Nende ohtudega peab kiiresti tegelema – tõhusalt tuleks rakendada näiteks merestrateegia raamdirektiivis sätestatuga sarnaseid õiguslikke kohustusi.

Strateegia keskendub ka teistele tingimustele, mis tuleb meremajanduse kasvu edendamiseks kindlaks määrata. Parandada tuleks mere-seiret, eriti mereliikluse, naaberriikidevahelise koostöö, tõhusate hädaolukordadele reageerimise kordade ja meremarsruutide kaardistamise valdkonnas. Ka kalastus peab muutuma jätkusuutlikumaks, näiteks kalurite ja teadlaste vahelise koostöö parandamise, sidusrühmade sagedasema kalanduse juhtimisse kaasamise ning nõuetele vastavust soosiva kultuuri edendamise kaudu.

Paljutöötavatesse sektoritesse investeerimine

Teatistes määratakse kindlaks kolm peamist tegevust, millel on suur potentsiaal edendada meremajanduse kasvu. Esimene neist on mere-transport, mida tuleb arendada säästvalt taristu täiustamise ja ka erinevate transpordiliikide kombineerimise ja keskkonnamõju analüüsi kaudu. Teiseks on turism, mis on selles atraktiivses ja päikselises piirkonnas väga populaarne ning võib kohalikele elanikkonnale palju kasu tuua, aga saaks vähendada ka oma ökoloogilist jalajälge. Kolmas on vesiviljelus, mis on näiteks Kreekas juba väga arenenud, ent saaks siiski kasu ühistest uuringutest selle kohta, kuidas luua uuenduslikke lahendusi või kohaliku toodangut paremini turustada. See paljutöötavate valdkondade nimekiri ei ole lõplik ja hilisemas etapis võidakse lisada veel eritoetust vajavaid või suure kasvupotentsiaaliga tegevusi.

Aadria ja Joonia mere strateegia sillutab teed edasisele tegevusele, mille tulemuseks on tegevuskava vastuvõtmine 2013. aasta jooksul, enne kui algab järgmine struktuurifondide programmitöö periood. See strateegiline lähenemisviis merendusküsimustele annab ELi rahastamisvõimaluste kohta parimad võimalikud juhised.

Euroopa Komisjon teeb ettepaneku luua õigusraamistik, mida liikmesriigid peavad oma mereala ruumilisel planeerimisel ja rannikualade integreeritud majandamisel arvesse võtma.

Mereala ruumilise planeerimise ja rannikualade majandamise raamistik

Euroopa Komisjon kavatseb teha seadusandliku ettepaneku, millega loodaks 2013. aasta alguseks mereala ruumilise planeerimise ja rannikualade majandamise raamistik. Ettepaneku eesmärk on edendada nii merendusala tegevust kui ka mereressursside säästvat kasutamist Euroopa Liidu vetes ja rannikualadel.

Rannikualade ja merendussektoritel on suur potentsiaal säästvaks kasvuks ning seetõttu on oluline tagada nende arengu koordineerimine ja tõhus majandamine. Eelseisev seadusandlik ettepanek annab panuse arukale, jätkusuutlikule ja kaasavale majanduskasvule suunatud Euroopa 2020. aasta strateegiasse.

Merendusala tegevus laieneb. Taastuenergia käitised, merelaevanduse ja kalandusega seotud tegevused, ökosüsteemide säilitamine ning ka turism ja vesiviljeluse rajatised võistlevad mereruumi pärast ja avaldavad survet rannikualade ressursidele.

ELi jaoks on ülioluline edendada nii mereruumi optimaalset jaotamist asjakohaste sektorite vahel kui ka rannikualade majandamise koordineerimist, et tagada mere- ja rannikualade majanduse kasv soodsaimates tingimustes. Lisaks on vaja kindlustada erinevate merendusala tegevuste säästvus – ettepaneku kohaselt peaks mereala ruumiline planeerimine ja rannikualade majandamine põhinema ökosüsteemil.

Erinevad liikmesriigid, eriti Läänemere ja Põhjamere piirkonnast, on oma ruumilisi plaane juba arendama hakanud. Komisjon tugineb oma ettepanekus suuniseid käsitlevale teatisele, mis võeti vastu 2008. aastal ja julgustas liikmesriike oma plaanide loomisel mitut olulist põhimõtet järgima. Nendeks on näiteks kohaliku tegevusega arvestamine, töö läbipaistvus ja koostöö naaberliikmesriikidega (1).

Reguleeriv raamistik

Maksimaalse tõhususe saavutamiseks jätab ettepanek ruumi kohalikele ja piirkondlikele eripäradele ning tagab, et planeerimisotsuseid tehtaks kõige sobivamal tasandil: liikmesriigid ja nende asjaomased pädevad asutused vastutavad jätkuvalt oma merevete ja rannikualadega seotud kavade ja strateegiate sisu eest. See hõlmab ka mereala jaotamist erinevate sektorite tegevuse vahel.

Ettepanek loodi liikmesriikide ja valdkonna sidusrühmade tiheda koostöö tulemusena. Seoses selle kõikehõlmava lähenemisviisiga toimus Brüsselis 2012. aastal konverents, mille eesmärk oli julgustada arutelu ja vahetada mõtteid.

(1) Vt Euroopa kalandus ja akvakultuur, nr 42, märts 2009, lk 10-11.

© Bloopphoto

Euroopa Komisjon annab välja Euroopa Liidu vesiviljeluse jätkusuutliku arengu strateegilised suunised. Nende eesmärk on koordineerida ELi ja liikmesriikide ühiseid jõupingutusi.

Vesiviljeluse suunised arutluse all

2012. aasta novembris Euroopa Komisjoni, Hispaania valituse ja Galicia asutuste korraldatud konverentsil A Coruñas keskenduti aruteludes Euroopa vesiviljelusele. Euroopa Liit tahab ühise kalanduspoliitika (ÜKP) reformi osana anda säästvale Euroopa vesiviljelustoodangule uue tõuke.

Konverentsi eesmärk oli saada liikmesriikidelt, sektori tootjatelt ja sidusrühmadelt soovitusi ELi vesiviljeluse jätkusuutliku arengu strateegiliste suuniste kohta ning panna nad kaasa mõtlema.

Kui ülejäänud maailmas on vesiviljelustoodang pidevalt kasvanud, siis Euroopas on see enam kui kümne aasta jooksul taandarenenud. 2008. aastal tegi komisjon kindlaks probleemi põhjused: ebapiisav ruumiline paneerimine, suur halduskoormus (nt uutele aladele litsentside ja lubade saamiseks on väga pikad menetlused), konkurentsiküsimused ja võrdsete võimaluste puudumine ettevõtjate jaoks seoses importkaubaga.

ELi vesiviljelustoodang moodustab 10% Euroopas tarbitavatest kaladest, molluskitest ja vähkidest, samas kui imporditud kala ja vesiviljelustooted moodustavad sellest koguni 65%. Komisjoni hinnangu kohaselt võiks Euroopa toodangu suurendamisel iga protsendipunkt olla võrdeline 2000 või isegi enama töökohaga. Euroopa vesiviljelustuleb seega igati toetada, et see saaks anda oma panuse Euroopa majanduskasvu edendamisse ja töökohtade arvu suurendamisse.

Mitmeaastased riiklikud kavad

Komisjon palub ÜKP reformi osana töötada kõigil liikmesriikidel välja riiklik kava vesiviljeluse jätkusuutliku arengu edendamiseks. Selle kavaga kutsutakse liikmesriike võtma meetmeid, mis võitleksid vesiviljeluse arengu ees seisvate takistustega.

Selleks, et liikmesriikidel oleks lihtsam oma tegevuskavasid välja töötada, koostab Euroopa Komisjon vesiviljeluse jätkusuutliku arengu strateegilised suunised. Esimesi suunistesse lisatavaid ideid arutati 23. novembril A Coruñas toimunud kõrgetasemelisel konverentsil.

Esile toodi neli põhivaldkonda, mis toetavad strateegiliste suuniste peamisi eesmäärke:

1. haldusmenetluste (eelkõige litsentsimise) lihtsustamine;
2. vee, magevee ja mere bioloogiliste ressursside jaotuse tagamine koordineeritud ruumiplaneerimise teel;
3. ettevõtluse mitmekesistamise edendamine, et tagada täiendavad sissetulekuallikad ja vesiviljeluse jätkusuutlik kasv;
4. kõigi konkurentsitingimuste (nt Euroopa Liidu rangete tootmisstandardite) ärakasutamine.

Valitses laiapõhjaline konsensus, et on vaja tegeleda küsimusega, kuidas täita ELi mereandide tarbimise ja kalanduse väheneva saagikuse vahelist üha suurenevat toiduga kindlustatuse lünka ning kuidas Euroopa Liidu vesiviljelus saaks probleemi lahendamisele (vähemalt osaliselt) kaasa aidata. Komisjoni suunised avaldatakse eeldatavasti 2013. aasta kevadel.

Merelindude kaitse tegevuskava

Euroopa Komisjon on võtnud vastu tegevuskava, et vähendada kalapüügivahenditega toimuvat merelindude juhpüüki. Kava on kooskõlas ühise kalanduspoliitika (ÜKP) eesmärkidega, milleks on liikumine ökosüsteemil põhineva majandamise suunas. Selles pakutakse välja piirkondlikult üles lähenemine, mida komisjon pooldab ka ÜKP reformis, kusjuures liikmesriigid ja sidusrühmad peavad võtma suurema vastutuse, et rakendada probleemi lahendamiseks sobivaid meetmeid. Eesmärk on luua juhtimisraamistik, mis vähendaks aja jooksul merelindude juhpüüki nii palju kui võimalik. Kavas keskendutakse peamiselt õngejadapüügi ja passiivpüüniste piirkondadele, kus merelindude (albatrossid, tormipääsud, tormilinnud, alkased, koskellased ja kaurlased) juhpüük on kõige sagedasem, ent tähelepanu pööratakse ka muudele püügivahenditele, nagu traalid ja seinloodad. Kava koosneb erinevatest siduvatest ja mittesiduvatest meetmetest, mis käsitlevad Euroopa kalalaevade tegevust Euroopa Liidu vetes või väljaspool liitu ja ka ELi-väliste laevade tegevust ELi vetes. Meetmete toetuseks kavandati veel 30 rakendusmeetet, näiteks õngejadade varustamine raskustega, et need veepiirist allpool püsiksid, või võrkude ja õngejadade õine sisselaskmine, et vähendada kokkupuudet merelindudega. Kavas kinnitatakse uuesti liikmesriikide kohustusi kaitsta merelinde ELi linnudirektiivi alusel kehtestatud linnualadel püügi eest. Liikmesriigid peavad esitama iga kahe aasta tagant komisjonile aruande, milles tuuakse välja merelindude kaaspüügi tase, võimalike kaaspüügi vähendamise meetmete rakendamine ja nende tõhusus.

ICCAT tugevdas Atlandi ookeani hariliku tuuni varude taastamise kava

Rahvusvaheline Atlandi Tuunikaitse Komisjon (ICCAT) võttis eelmise aasta novembris Marokos Agadiiris peetud iga-aastasel koosolekul vastu olulised majandamismeetmed. Komisjon tugevdas Atlandi ookeani idaosas hariliku tuuni varude taastamise kava ja kehtestas kooskõlas teaduslike nõuannetega sellele liigile 2013. aastaks 13400 tonni suuruse lubatava kogupüügi. Liigi lubatav kogupüügi maht on tänu varude seisundi märkimisväärsele paranemisele pisut suurem kui 2012. aastal. Täiustatakse ka hariliku tuuni seiremeetmeid: kasutusele võetakse hariliku tuuni elektrooniline püügidokumentimenetlus, mis põhineb Euroopa Liidu ja Jaapani esitatud ettepanekul. Menetlust rakendatakse alates 16. maist 2013. Lisaks võttis organisatsioon vastu kaks üldisemat seiremeetet: Euroopa Liidu ettepanekul põhinev minimaalsete kontrollnõuete kehtestamine sadamates ja teiste tuuniliikide püügi dokumentide jälgitavuse kasutuselevõtu juurutamine. Eesmärgiks on arendada ICCATI suutlikkust võidelda ebaseadusliku kalapüügiga. Samuti otsustati üle vaadata Atlandi ookeani lääneosas hariliku tuuni varude taastamise kava ja määrata kooskõlas teaduslike nõuannetega lubatud kogupüük sinisele marliinile (1985 tonni) ja valgele odaninale (355 tonni). Euroopa Komisjon kahetseb siiski, et atlandi makohai püügikoguse piiramise ja hariliku heeringahai lossimise keelu ettepanekut heaks ei kiidetud. Viimase, kuid mitte vähem olulisena nõustus organisatsioon muutma ICCATI konventsiooni, et leida lahendus erinevatele vajadustele ja probleemidele, mis on tekkinud pärast komisjoni loomist 1960. aastate lõpus. Esimene töörühma koosolek, kus neid muudatusi arutatakse, toimub 2013. aasta juulis Jaapanis.

UUS E-UUDISKIRI: Merendus- ja kalandusasjade peadirektoraat (DG MARE) hakkas välja andma igakuist e-uudiskirja, mis annab lugejatele teavet Euroopa merenduse ja kalanduse uusimate arengusuundumuste, värskimate uuringute, väljaannete ja videote ning eelseisvate ürituste kohta. Tellige endale tasuta e-uudiskiri veebilehelt http://ec.europa.eu/dgs/maritimeaffairs_fisheries/index_et.htm

Tellimiskupong

Saatke see kupong postiga alljärgneval aadressil:

Commission européenne
DG Affaires maritimes et pêche
 Unité «Information, communication,
 relations inter-institutionnelles,
 évaluation et planification»
 Rue de la Loi, 200
 B-1049 Bruxelles

või faksi teel numbril (+ 32) 2 297 95 64

E-post: fisheries-magazine@ec.europa.eu

Soovin saada tasuta ajakirja *Euroopa kalandus ja akvakultuur* (5 numbrit aastas) järgmises keeles:

BG	ES	CS	DA	DE	ET	EL	EN	FR	GA	IT	LV
LT	HU	MT	NL	PL	PT	RO	SK	SL	FI	SV	

Eksemplaride arv:

Perekonnanimi: Eesnimi:

Asutus/ametikoht:

Tänav: Nr.: Postkast:

Postiindeks: Linn: Riik:

Tel: Faks:

Ma soovin olla kursis Euroopa Komisjoni tegevusega ühise kalanduspoliitika ja lõimitud merenduspoliitika valdkonnas.

E-post:

Väljaannete talitus

Ma võtan teadmiseks, et komisjon kohustub mitte avaldama minu andmeid kolmandatele isikutele ning mitte kasutama neid andmeid eesmärkidel, mis ei ole seotud nende kogumisega või mis on seotud otsese või kaudse reklaamiga. Mul on õigus mis tahes hetkel nõuda, et minuga ei võetaks rohkem ühendust.